

Saavutettavaa vapaaehtoistoimintaa tuen työkaluilla

Kaisa Varpenius

projektipäällikkö

Vapaaehtoisuus Ha(II)ussa (STEA)

Mente Palvelut

kaisa.varpenius@mente.fi

Tiina Roos

koordinaattori

Tukea vapaaehtoisuuteen (STEA)

Lahden Diakonialaitos

tiina.roos@dila.fi

Saavutettavan vapaaehtoistoiminnan valikkoryhmä

Teemallinen valikkoryhmä vapaaehtoistoiminnan ammattilaisille, jotka kehittävät työssään vapaaehtoistoiminnan saavutettavuutta.

Ryhmämme / verkostomme toimii foorumina vertaisoppimiselle ja asiantuntemuksen jakamiselle. Tervetuloa!

[Valikkoryhmät - Kansalaisareena](#)

Tietopankki saavutettavuuden kehittämisen näkökulmista rakentuu:

[Saavutettava vapaaehtoistoiminta – Kansalaisareena](#)

 DILA
LAHDEN DIAKONIALAITOS

Vapaaehtoisuus
Ha(II)ussa

Tuetulla vapaaehtoistoiminnalla

tarkoitamme erityistä tukea tarvitseville
suunnattua vapaaehtoisuutta

Saavutettavuudella vapaaehtoistoiminnassa
tarkoitamme, että jokainen voi toimia vapaaehtoisena!

Saavutettavuus on pieniä tekoja.

Vapaaehtoistoiminnassa
toteutuu VASTAVUOROISUUS,
jota arjesta saattaa puuttua.

**Tuettu vapaaehtoistointa
madaltaa vapaaehtoisena
toimimisen kynnystä ja
tavoittaa uusia vapaaehtoisia.**

Kuvan maalaus:

Juno Rantamaa, Dilan vapaaehtoinen

LAHDEN DIAKONIALAITOS

**Omalla vahvuusalueellaan
voi auttaa muita, vaikka
toisissa asioissa itsekin
vastaanottaisi tukea.**

Lue vapaaehtoisen blogikirjoitus:

[Mervi löysi uudelleen inspiraation taiteeseen - Dila](#)

TUKEA
VAPAAEHTOISUUTEEN

“
**Vahvuuteni on
taito kohdata.
Vapaaehtoisena
huomioin ihmiset.**”
Ville-Veikko Vesala

Vapaaehtoinen on lisäarvo!

#valjastavahvuudet

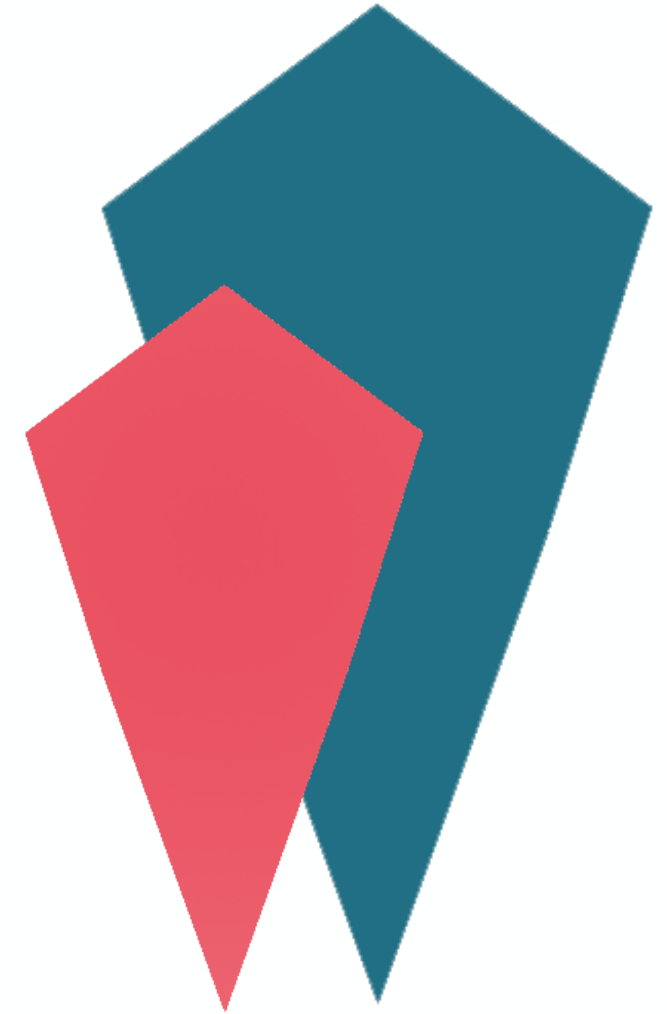
DILA

LAHDEN DIAKONIALAITOS

Vapaaehtoistoiminnan vahvuutena on KOHTAAMINEN

ja aidosti avoimet lähtökohdat!

- ✓ **Kuulluksi tuleminen toteutuu** tasavertaisessa tilanteessa.
- ✓ **Yhdessä suunnittelemalla** lähdetään alusta asti oikeaan suuntaan ja rakennetaan luottamusta.
- ✓ **Vapaaehtoisten ansiosta** näkyviin tulee uusia tapoja tehdä.

= kehittävä ote

TUKEA
VAPAAEHTOISUUTEEN

“Vahvuuteni on,
että olen oma itseni.
En esitä – muuta
kuin musiikkia.”

Jouni Kuikka

Tuetussa toiminnassa
osa vapaaehtoistoiminnan
periaatteista korostuu.

DILA

LAHDEN DIAKONIALAITOS

Mahdollistajan työkalupakki tuettuun vapaaehtoisuuteen

TAUSTATYÖKALUT

TEHTÄVÄTYÖKALUT

1.
kysy

2.
määritä tuki

3.
vapaa-
ehtois-
mentori

4.
työntekijä-
mentori

5.
ryhmä-
toiminta

6.
tulevaisuudessa
kehitettävät
tuen muodot

TUEN TIMANTTI

Tuen toimintatapoja

haluamme tehdä
näkyväksi vapaaehtoisuutta
mahdollistavia **toimintatapoja** ja tukea.

LAHDEN DIAKONIALAITOS

1.
kysy

2.
määritä tuki

Kysyminen

1 Olemassa oleva tuki / toiveet / tavoitteet?

Mitä kysyn vapaaehtoiselta aloituskeskustelussa?

Mitä on erityisen hyödyllistä kysyä?

Mitä yhteistyöorganisaatiossa kysytään?

Voimmeko yhdessä kehittää tätä?

Millaista tukea toivot vapaaehtoistehtäviin?

#tukeavapaaehtoisuuteen

*Kutsuviestit. Muistuttelu
edellisenä päivänä.*

*Tilanteeni
ymmärtäminen.*

*Auttaa sopimaan asioista /
viestimään. Asioiden
ehdottaminen.*

*Yhdessä ideointi ja
vastuista sopiminen.
Pienryhmä.*

*Ennakointi.
Tieto, että voi olla poiskin.*

DILA
LAHDEN DIAKONIALAITOS

Millaista tukea toivot vapaaehtoistehtäviin?

#vapaaehtoisuushallussa

*Kannustus.
Puhelut ja muistutukset.*

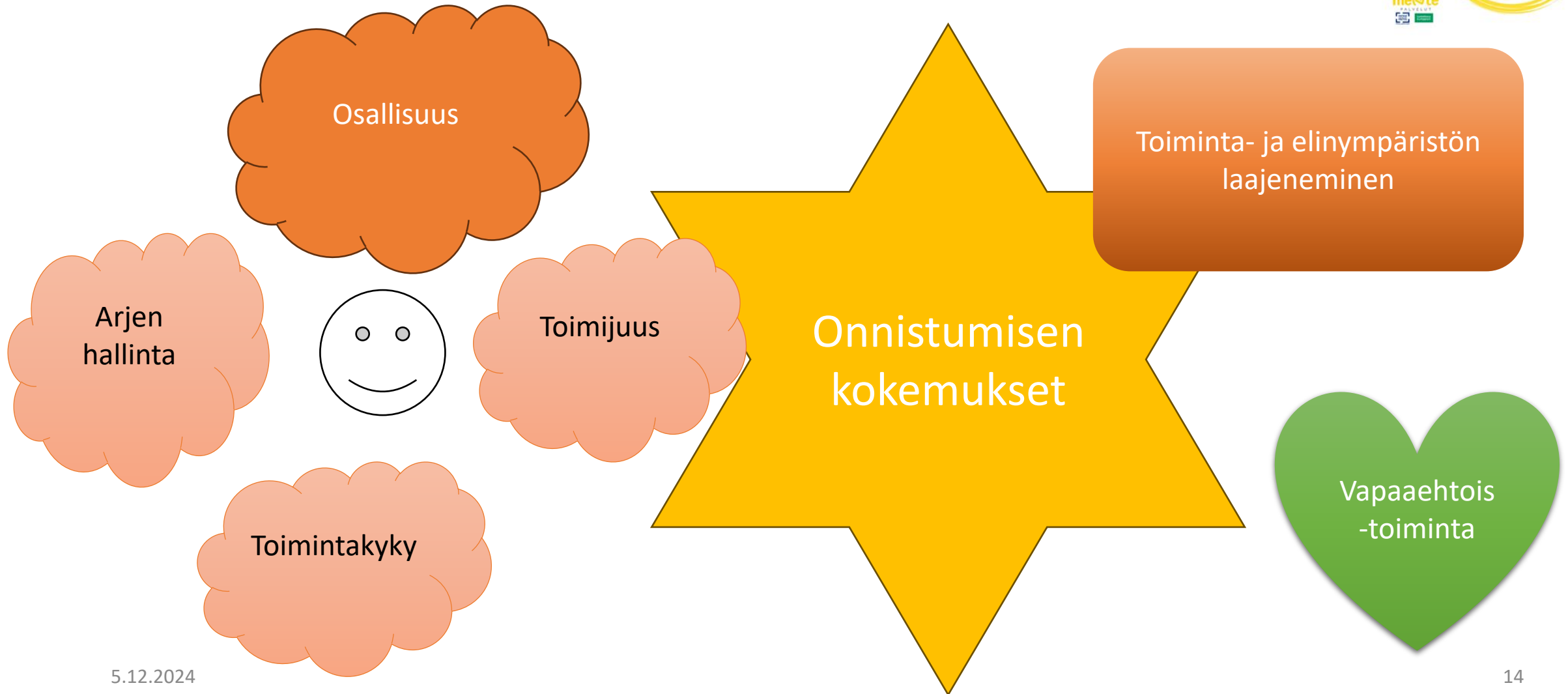
*Tieto, että aina
saa kysyä.*

*Että ehdotetaan tehtäviä.
Ohjaaminen, että joku
auttaa pääsemään alkuun.*

*Hyväksytään sellaisena kuin
olen, yhteenkuuluvuus.*

*Saan kertoa mielipiteitä
ja tuoda ideoita. Tehdään
yhdessä asioita.*

YKSILÖLLINEN KOHTAAMINEN TÄRKEINTÄ

MITEN ME TOIMITAAN?

Nuorille

- Vahva yksilöllinen tuki
- Ryhmä- ja vertaistuki

Yhteiskehittäminen verkostojen ja sidosryhmien kanssa

- Tiedottaminen hankkeesta ja toimintamuodoista
- Toimitaan toimiala- ja sektorirajat ylittävästi
- Työpajat
- Uusien toimijoiden ja vapaaehtoistoiminnan tehtävien etsiminen

Mitä

tuettu toiminta on käytännössä?

- ✓ *Kannustamista*
- ✓ *Vahvuuksien valjastamista*
- ✓ *Mukaan ottamista*
- ✓ *Positiivista erityiskohtelua*

Miksi

tarvitaan tukea vapaaehtoisuuteen?

Tuodaksemme vapaaehtoisena toimimisen
eli yhteisen hyvän tekemisen
hyvinvointivaikutukset yhä useamman ulottuville.

- ✓ Turvataan yhdenvertaisuutta
- ✓ Madalletaan kynnystä tehdä hyvää
- ✓ Edistetään saavutettavuutta
- ✓ Luodaan vaikuttamisen mahdollisuuksia

Millaista tuettu vapaaehtoistoiminta on?

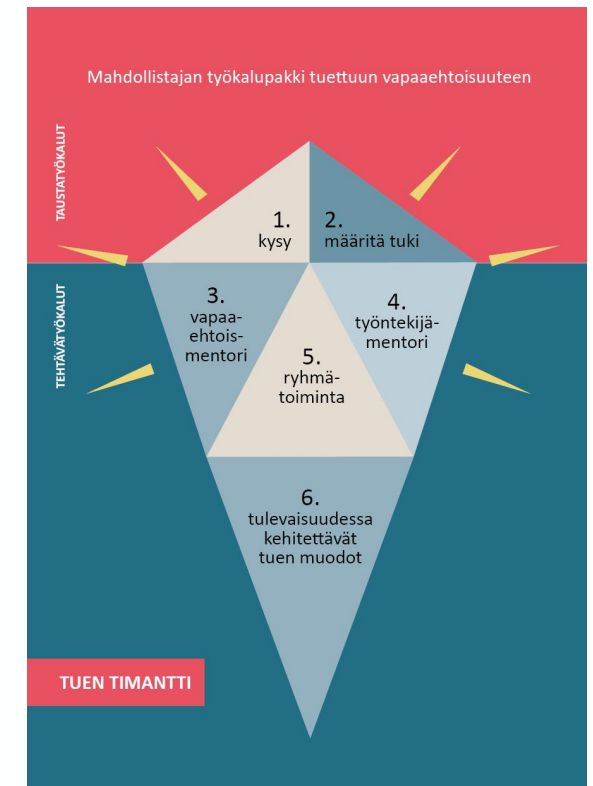
- ✓ *Saavutettavaa*
- ✓ *Yksilön vahvuuksia tunnistavaa*
- ✓ *Joustavaa*
- ✓ *Monimuotoista*

Minkä asioiden huomioimisesta tuki muodostuu?

- ✓ Käytänteiden kehittäminen edelleen
- ✓ Yhteisymmärryksen lisääminen monipuolisin keinoin
- ✓ Tiedonhankinta, avoimuus, kiinnostus
- ✓ Vahvuuksien tunnistaminen
- ✓ Ratkaisukeskeisyys ja kannustus
- ✓ Pilkkomalla isoja kokonaisuuksia pienempiin tehtäviin
- ✓ Tunnistamalla tehtäviä, joissa jousto on mahdollista

Mahdollisuudet vs. rajat

MIKSI SAAVUTETTAVUUS ON TÄRKEÄÄ?

#tukeavapaaehtoisuuteen

*...paras on se
kokemus siitä, että
minä olen hyvä minä.*

*Viikottainen **tavoite** on
hyvä olla ja pääsee
tekemään kivoja
juttuja muiden kanssa.*

***Elämykset** ovat
tärkeitä. Pienetkin.*

Vapaaehtoistemme kommentteja

On kiva **saada palautetta.**

Olen löytänyt
antamisen ilon.

Tulee panostettua. Kun
edessä on ihminen,
on osallistuttava.

Vapaaehtoistoiminta
antaa **voimavaroja.**

Vapaaehtoistemme kommentteja

*Kun on tutustunut,
pystyy olemaan rennommin.*

***Tulee tunne,** että teen jotakin
tärkeää, enkä vain itselle.*

*Minulle ei ollut tullut mieleen,
että voin hyödyttää
 muita samalla kuin itseä.*

***Rohkeus** mennä ja
tehdä on kasvanut.*

Myös vapaaehtoistoiminnassa voi tuntea jäävänsä yhteisön ulkopuolelle, esimerkiksi oman toimintakyvyn ollessa huonompi kuin muilla osallistujilla. [Volgo Vol'Go – Inklusiivisen vapaaehtoistyön järjestäjän opas](#)

Vapaaehtoisuus antaa mahdollisuuden löytää aktiivisen roolin yhteiskunnassa.

1.
kysy

2.
määritä tuki

3.
vapaa-
ehtois-
mentori

4.
työntekijä-
mentori

5.
ryhmä-
toiminta

6.
tulevaisuudessa
kehittävät
tuen muodot

Tuen työkalut

1. **KYSY** olemassa oleva tuki sekä toiveet.
2. **MÄÄRITÄ** tuen määrä, muoto ja rajat = odotukset. Vapaaehtoisella on ehkä ohjaaja käytettävissä?
3. **YHDISTÄ:** löytyisikö kokeneempi työpari / mentori.
4. **ANNA 100%** tuki tehtävässä, joko aluksi tai aina.
5. **RYHMÄVAPAAEHTOISUUS** – yhdessä tekeminen on tehokas tukimuoto.
6. **KEHITETÄÄN** toimintaa ja verkostoja, lisään yhteistyötä, ideoidaan työyhteisössä, osallistutaan koulutuksiin. Otetaan vapaaehtoisen olemassa oleva tuki mukaan, se voi olla uusi avaus!

Koko julkaisu osoitteessa

[Työkaluja tuettuun vapaaehtoistoimintaan / Dila / julkaisut](#)

Mahdollistajan työkalupakki tuettuun vapaaehtoisuuteen

TAUSTATYÖKALUT

1.
kysy

2.
määritä tuki

TUEN TIMANTTI

Mahdollisuuksien hahmottelua, MÄÄRITÄ JA RAJAA

2 MÄÄRITÄ tarjolla olevan tuen muodot ja rajat:
miten, missä, miten = **odotukset**.

Kun saatavilla olevasta tuesta on sovittu selkeästi,
odotuksilla on parhaat edellytykset täyttyä.

Rajaa sovitut yhteydenpitokanavat, -tavat ja -ajat.

Hyödynnetään vapaaehtoisella olemassa oleva tuki ja
ohjaus. Tervetuloa yhdessä!

Tuen työkaluissa
RYHMÄTOIMINTA
on tehokasta
tukea.

TEHTÄVÄTYÖKALUT

3.
vapaa-
ehtois-
mentori

4.
työntekijä-
mentori

5.
ryhmä-
toiminta

6.
tulevaisuudessa
kehitettävät
tuen muodot

TUEN TIMANTTI

Mahdollisuuksien hahmottelua, **RYHMÄTOIMINTA**

5 RYHMÄVAPAAEHTOISUUS – yhdessä tekeminen on tehokas tukimuoto.

- ✓ toiminnallisuus
- ✓ yhdessä muiden kanssa
- ✓ mahdollistaa vertaisuutta
- ✓ porukkaan kuuluminen

Mentorointikäytäntö käyttöön?

TEHTÄVÄTYÖKALUT

3.
vapaa-
ehtois-
mentori

4.
työntekijä-
mentori

5.
ryhmä-
toiminta

6.
tulevaisuudessa
kehitettävät
tuen muodot

TUEN TIMANTTI

Mahdollisuuksien hahmottelua, MENTOROINTI

3 YHDISTÄ: löytyisikö kokeneempi työpari / mentori

Helpotetaan seuraan liittymistä:

Sovitaan esim. siitä, kuka / ketkä vapaaehtoisista ovat tulokkaan juttukaverina ja omalta osaltaan huolehtimassa, että hän tulee huomioiduksi. Muuta?

4 TYÖNTEKIJÄMENTORI 100% tuki tehtävässä
Tuetussa toiminnassa vahvin tukimuoto, **aina tai aluksi.**

Mahdollistuuiko intensiivinen tuki perehdytysvaiheessa?

6.
tulevaisuudessa
kehittävät
tuen muodot

TUEN TIMANTTI

KEHITTÄMINEN

6 TULEVAISUUS

Tulevaisuuden yhteistyön muodot ja -kumppanit?
Yhteistyön ja yhteydenpidon tiivistäminen.

Hyödynnetään toistemme ja erityisjärjestöjen
asiantuntijuutta sekä kokemusasiantuntijoita.
Koulutus- ja kehittämisspäivät?

**Vapaaehtoisten potentiaalin hyödyntäminen aiempaa
tehokkaammin!**

Tuetun vapaaehtoistoiminnan mallia

eli tuen timanttia on hiottu mahdollistamalla vapaaehtoistehtäviä tukea tarvitseville.

Toimintaa on kehitetty yhdessä vapaaehtoisten kanssa.

**Arvioidaan tuen
tarvetta**
vapaaehtoisen ja
ohjanneen tahon
kanssa

Keskustellaan
mahdollisuuksista
tuen eri
muotoihin

Sovitetaan
käytännöistä ja
tuen määrästä
yhdessä

Koko julkaisu osoitteessa:

[Työkaluja tuettuun vapaaehtoistoimintaan Dila.fi/julkaisut](https://dila.fi/julkaisut)

Mitkä asiat / rakenteet toiminnassa ovat tukena vapaaehtoisille?

Ja millaisia hyviä käytäntöjä teillä on käytössä tähän liittyen?

**Miten vapaaehtoistoiminta voi tavoittaa
entistä monipuolisemmin erilaisia ihmisiä?**

Tukea vapaaehtoisuuteen –hanke (STEa) 2018-2021

**Tuettu vapaaehtoistoiminta Lahdessa
–hanke (ESR) 2018-2020**

Tukea vapaaehtoisuuteen –koordinaatio (STEa)
valtakunnallinen 2022 alkaen

**Vapaaehtoisuus ha(II)ussa –
tuettua vapaaehtoistoimintaa nuorille
mielenterveyskuntoutujille (STEa) 03/2023 alk.**
(yhteistyössä P-H Sosiaalipsykiatrinen säätiö Mente)

**Tuettua vapaaehtoistoimintaa maahanmuuttaneille (ESR)
05/2023 alkaen**

**Tuettu
vapaaehtoistoiminta
Lahden
Diakonialaitoksella**

2018

2024 →

Tukea vapaaehtoisuuteen (STEA)

Mitä DILAn valtakunnallinen koordinaatio tekee?

- ✓ lisää toisiltamme oppimista (toimintatavat jne.)
- ✓ madaltaa kynnystä päästä mukaan vapaaehtoistoimintaan
- ✓ etsii uusia näkökulmia yhdessä toimijoiden kanssa
- ✓ herättää keskustelua vapaaehtoisten monimuotoisuudesta ❤️

Lahden Diakonialaitos

Vapaaehtoistoiminnan
hyvinvointivaikutukset
kertautuvat:

Jokainen teko on tärkeä
– myös vapaaehtoiselle
itselleen.

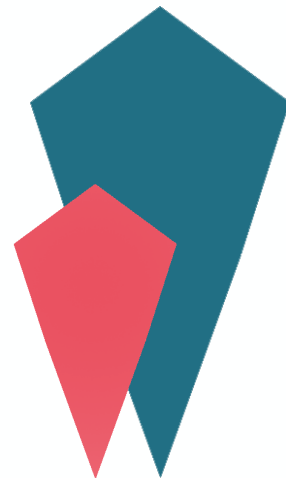
Moninaisuus tuo
vapaaehtoistointaan
uudenlaista osaamista,
ideoita ja yhteyksiä!

Verkkosivut:
www.dila.fi

Palautetta / ajatuksiasi

<https://link.webropol.com/s/tvpalaute2024>

Kiitos, ollaan yhteydessä!

Kaisa Varpenius

Projektipäällikkö

Vapaaehtoisuus Ha(II)ussa (STEA 2023-2026)

Mente Palvelut

kaisa.varpenius@mente.fi

[Vapaaehtoisuus Ha\(II\)ussa – Mente](#)

<https://www.instagram.com/vapaaehtoisuushallussa/>

Tiina Roos

Koordinaattori

Tukea vapaaehtoisuuteen (STEA)

040 665 1446

tiina.roos@dila.fi

Lukulinkki Tukea vapaaehtoisuuteen -uutisiin

<https://mailchi.mp/eaef59705c97/postia-tukea-vapaaehtoisuuteen-koordinaatiolta>

